

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Tuuli Arminen

Toisen maksupalveludirektiivin (PSD2) vaikutukset kuluttajille

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Joulukuu 2018

Tekijä(t) Otsikko	Tuuli Arminen Toisen maksupalveludirektiivin (PSD2) vaikutukset kuluttajille
Sivumäärä Aika	28 sivua Joulukuu 2018
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Laskenta ja rahoitus
Ohjaaja(t)	Lehtori Merja Lindholm
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Euroopan unionin toisen maksupalveludirektiivin, PSD2-direktiivin, aiheuttamia lakimuutoksia ja niiden merkitystä kuluttajille. Tavoitteena oli luoda katsaus uudistukseen ja pohtia muutoksen aiheuttamia vaikutuksia. Työssä selvitettiin, miksi Euroopan unionissa oli tarve ensimmäisen maksupalveludirektiivin päivitykselle sekä mitkä olivat uuden direktiivin pääasialliset tavoitteet. Lisäksi työssä käytiin läpi kuluttajan kannalta tärkeimpien direktiivin artiklojen sisältö.</p> <p>Tämä opinnäytetyö toteutettiin käyttämällä kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Lähdeaineistona käytettiin sekä Suomen että Euroopan unionin lainsäädäntöä ja puolueettomien viranomaisten ja muiden alan toimijoiden julkaisuja.</p> <p>Uuden maksupalveludirektiivin tärkeimpänä tavoitteena oli tuoda kolmannen osapuolen maksupalvelun tarjoajat sääntelyn piiriin sekä saada sääntely vastaamaan markkinoiden kehitystä. Toinen direktiivin tärkeä tavoite oli kilpailun lisääminen maksupalvelumarkkinoilla.</p> <p>Työn tuloksena todettiin uuden maksupalveludirektiivin olevan omiaan lisäämään kilpailua maksupalvelumarkkinoilla, mikä johtaa kuluttajille laajempaan maksupalveluvalikoimaan. Laajempi valikoima johtaa puolestaan alhaisempiin hintoihin sekä parempaan palveluun. Direktiivin täytäntöönpano on kuitenkin vielä osittain kesken, joten direktiivin tarkkoja vaikutuksia on vielä tämän opinnäytetyön kirjoitushetkellä lokakuussa 2018 hyvin vaikea arvioida.</p>	
Avainsanat	PSD2, maksupalveludirektiivi, maksupalvelut, sääntely

Author(s) Title	Tuuli Arminen Second Payment Services Directive's (PSD2) impacts on consumers
Number of Pages Date	28 pages December 2018
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor(s)	Merja Lindholm, Senior Lecturer
<p>The objective of this thesis was to study the Second Payment Services Directive, PSD2, imposed by the European Union. The main focus of this study was on the changes PSD2 caused to Finnish legislation and what is the meaning of the changes to the consumers. The aim was to provide an overview of the reform and to discuss the effects caused by the new legislation. The study examines why there was a need to update the First Payment Services Directive and what are the main goals of the new directive. This thesis also studies the most important articles of PSD2 regarding the consumers.</p> <p>This study was carried out with qualitative research method. The source material was gathered from Finnish and European Union's legislation, objective authorities and other payment market actors.</p> <p>The main objective of PSD2 was to bring third-party payment service providers under regulation and to update EU's regulation to correspond the market development. Another main objective for the directive was to generate more competition to European Union's payment services market.</p> <p>Finally, the outcome of the thesis was that PSD2 will generate more competition to the payment service market. This will create consumers more choices between their payment service providers. More choices will lead to lower prices and better services. However, the implementation of the directive is still a work in progress so clear assessment of the impacts is difficult to provide at the time this thesis is being written in October 2018.</p>	
Keywords	PSD2, payment services directive, payment services, regulation

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Työn aihe	1
1.2	Tutkimusongelma	1
1.3	Tutkimusmenetelmä	2
2	Käsitteitä	2
2.1	EU-direktiivi	2
2.2	Ensimmäinen maksupalveludirektiivi, PSD	2
2.3	Toinen maksupalveludirektiivi, PSD2	3
2.4	SEPA-alue	3
2.5	Maksupalvelu	3
2.6	Maksujärjestelmä	3
2.7	Luottolaitos	4
2.8	Kolmannen osapuolen maksupalveluntarjoaja	4
2.9	Finanssivalvonta	4
2.10	Digitalisaatio	4
3	Maksaminen	4
3.1	Maksupalvelut	5
3.1.1	Korttimaksut	5
3.1.2	Tilisiirrot	6
3.2	Maksamisen trendit	7
4	Maksupalvelulainsäädäntö Suomessa	8
5	PSD-direktiivi	8
5.1	PSD-direktiivin historia	8
5.2	Tavoitteet ja säädökset	9
5.3	Ongelmat	9
5.3.1	Markkinahäiriöt	9
5.3.2	Säätelyn ja valvonnan puute	10
6	PSD2-direktiivi	11
6.1	PSD2-direktiivin historia	11
6.2	PSD2-direktiivin keskeisimmät tavoitteet	12
7	PSD2-direktiivin muutokset kuluttajille	12

7.1	Uudet maksupalvelut	13
7.1.1	Maksutoimeksiantopalvelut	14
7.1.2	Tilitietopalvelut	15
7.1.3	Korttipohjaiset maksuvälineet	16
7.2	Vahva tunnistaminen	16
7.3	Muut muutokset	17
7.3.1	Palvelumaksut	17
7.3.2	Maksuvälineet	18
7.3.3	Kuluttajansuoja	18
7.3.4	Tietosuoja	18
7.3.5	Valitusten käsittely	19
7.3.6	Valvovat viranomaiset	19
8	Uuden maksupalveludirektiivin vaikutukset	20
8.1	Uudet maksupalvelut	20
8.2	Riskit ja epävarmuudet	21
9	Päätäntö	22
9.1	Johtopäätökset	22
9.2	Työn tulokset	23
9.3	Luotettavuuden arviointi	23
9.4	Lopuksi	24
	Lähteet	25

1 Johdanto

PSD2-direktiivi on Euroopan unionin toinen maksupalveludirektiivi, joka päivittää laillisen sääntelyn vastaamaan maksupalvelumarkkinoiden kehitystä ja tuo niin kutsutut kolmannen osapuolen maksupalveluntarjoajat sääntelyn alaisuuteen (Finanssivalvonta 2018e). PSD2-direktiivin vaatimat muutokset maksupalvelu- ja maksulaitoslakiin astuivat voimaan 13.1.2018 (Finanssivalvonta 2018a). PSD2-direktiivin nojalla säädetty Euroopan komission asetus teknisistä säätelystandardeista koskien asiakkaan vahvaa tunnistamista ja turvallista kommunikointia astuu voimaan 14.9.2019 (Finanssivalvonta 2018d).

1.1 Työn aihe

Tämän opinnäytetyön aihe valikoitui kirjoittajan työn perusteella. Työskentelen talousassistenttina maahantuontialalla ja pääasiallinen työtehtäväni on ostoreskontran hoito. Työssäni hoidan myös ostolaskujen maksatuksen verkkopankin kautta. Pankin internet-sivuilta nousi usein esiin lyhyitä tiedotteita PSD2-direktiiviä koskien ja aihetta hetken tutkittuani totesin, että siitä on kirjoitettu hyvin vähän ja selkokielistä tietoa oli vaikea löytää. Huomasin tarpeen tavalliselle kuluttajalle tarkoitettusta selkeästä tietopakettista, josta kuluttajan on helppo tarkistaa PSD2-direktiivin tärkeimmät vaikutukset ja tarvittaessa lähteä etsimään lisää tietoa esimerkiksi lainsäädännöstä.

1.2 Tutkimusongelma

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmana on selvittää, miten maksulainsäädäntö muuttui PSD2-direktiivin myötä ja millaisia muutoksia siitä aiheutuu kuluttajille. Opinnäytetyössä tuodaan ilmi kuluttajan kannalta tärkeimmät direktiivin säännökset sekä pyritään selvittämään, kuinka ne käytännössä vaikuttavat kuluttajan oikeuksiin ja vastuisiin sekä kuluttajille tarjolla oleviin maksupalveluihin. Työn johtopäätöksenä uuden maksupalveludirektiivin vaikutukset käydään läpi ja arvioidaan, kuinka PSD2 vaikuttaa kuluttajan maksamiseen.

1.3 Tutkimusmenetelmä

Tämä tutkimus toteutetaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään kokonaisvaltaisesti tutkittavan kohteen laadua, ominaisuuksia sekä merkityksiä (Jyväskylän yliopisto 2015).

Tämän opinnäytetyön kirjoitushetkellä lokakuussa 2018 PSD2-direktiivin täytäntöönpano on osittain vielä kesken. Koska lakimuutokset ovat tuoreita eivätkä ole kaikilta osin vielä edes voimassa, PSD2-direktiivin käytännön vaikutuksista ei ole vielä täyttä varmuutta.

Aiheen tuoreuden vuoksi siitä löytyy todella rajoitetusti kirjallisuutta, joten lähteinä on hyödynnetty Suomen ja Euroopan unionin lainsäädännön lisäksi erityisesti maksupalveluja valvovan Finanssivalvonnan sekä maksujärjestelmistä huolehtivan Suomen Pankin julkaisuja sekä asiantuntijalausuntoja.

2 Käsitteitä

Tässä luvussa käydään läpi lyhyesti tässä opinnäytetyössä tärkeitä sekä usein esiin nousevia käsitteitä; näiden käsitteiden tunteminen tukee lukijan ymmärrystä tämän opinnäytetyön sisällöstä.

2.1 EU-direktiivi

EU-direktiivi on Euroopan unionin jäsenvaltiolle osoitettu säädös, joka velvoittaa jäsenvaltion saattamaan kansallisen lainsäädäntönsä direktiivin mukaiseksi sekä toteuttamaan muut direktiivin edellyttämät toimenpiteet. (Lainlaatijan opas.)

2.2 Ensimmäinen maksupalveludirektiivi, PSD

PSD eli ”Payment Services Directive” on Euroopan Unionin antama ensimmäinen maksupalveludirektiivi, 2007/64/EY, joka astui voimaan kansallisesti 1.11.2009. Ensimmäisen maksupalveludirektiivin tärkeimpänä tavoitteena oli mahdollistaa maksupalvelujen toimivuus Euroopan unionin yhteismarkkinoilla. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/64/EY.)

2.3 Toinen maksupalveludirektiivi, PSD2

PSD2 eli ”Second Payment Services Directive” on Euroopan unionin antama toinen maksupalveludirektiivi, (EU) 2015/2366, jonka tavoitteena on saada erilaiset maksupalvelut nykyistä laajemmin sääntelyn piiriin ja saada sääntely vastaamaan markkinoilla tapahtunutta kehitystä. PSD2-direktiivi astui kansallisesti voimaan 13.1.2018. (Finanssivalvonta 2018e.)

2.4 SEPA-alue

SEPA eli ”Single Euro Payments Area” on eurooppalaisten pankkien, Euroopan keskuspankin ja Euroopan komission hanke, jonka tavoitteena on luoda yhtenäinen euromaksualue, jolla yhtenäistetään ja nopeutetaan Euroopan sisäistä maksuliikennettä. SEPA-alueeseen kuuluvat kaikki Euroopan unionin jäsenmaat riippumatta euroalueeseen kuulumisesta sekä Islanti, Norja, Liechtenstein, Monaco ja Sveitsi. (Finanssivalvonta 2015b.)

2.5 Maksupalvelu

Kun palveluntarjoaja siirtää toimeksiannon perustella varoja maksajan ja maksunsaajan väillä, sitä kutsutaan maksupalveluiden tarjoamiseksi. Tyypillisiä esimerkkejä maksupalveluista ovat esimerkiksi maksukorttiosokset, maksutilien välillä tehtävät tilisiirrot sekä suoramaksut. (Finanssivalvonta 2015a.)

2.6 Maksujärjestelmä

Maksujärjestelmillä tarkoitetaan erilaisia järjestelyjä sekä järjestelmiä, joilla välitetään sähköisiä maksuja maksajan ja maksun vastaanottajan välillä (Suomen Pankki).

EU-alueen maksamisen keskeiset palvelumuodot ovat siirtyneet kansallisista järjestelmistä SEPA-ratkaisuihin, joten pankkienvälinen maksujenvälitys tapahtuu nykyään pääasiassa kansainvälisten maksujärjestelmien avulla (Valtiovarainministeriö).

2.7 Luottolaitos

Luottolaitos vastaanottaa yleisöltä talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja sekä tarjoaa omaan lukuunsa luottoja tai muuta rahoitusta, tai laskee liikkeelle sähköistä rahaa. Luottolaitokset tunnetaan yleensä paremmin nimillä ”pankki” tai ”talletuspankki”. Pankkien lisäksi myös luottoyhteisöt ovat luottolaitoksia. Luottolaitoksien toimintaa sääntelee luottolaitoslaki. (Finanssivalvonta 2015c.)

2.8 Kolmannen osapuolen maksupalveluntarjoaja

Kolmannen osapuolen maksupalveluntarjoaja tarjoaa nimensä mukaisesti asiakkailleen maksupalveluita. Perinteisiä maksupalveluntarjoajia ovat puolestaan pankit ja maksulaitokset. (PwC 2017.)

2.9 Finanssivalvonta

Finanssivalvonta on Suomen rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomainen, joka valvoo muun muassa pankkeja, sijoituspalveluyrityksiä, rahastoyhtiöitä ja pörssiä. Finanssivalvonnan tavoitteet on kirjattu lakiin Finanssivalvonnasta. (Finanssivalvonta 2017b.)

2.10 Digitalisaatio

Digitalisaatiolla tarkoitetaan taloudellista ja yhteiskunnallista muutosprosessia, joka on seurausta tieto- ja viestintätekniiikan eli ICT-tekniikan kehityksestä. Digitalisaatio vaikuttaa kolmella tavalla: fyysiset tuotteet muuttuvat digitaalisiksi palveluiksi, palvelut muuttuvat kansainvälisiksi sekä perinteinen tuotanto tehostuu. (Tilastokeskus 2017.)

3 Maksaminen

Maksaminen tarkoittaa yksinkertaistetusti sitä, että rahaa siirretään osapuolelta toiselle. Maksamista voidaan pitää kaiken taloudellisen toiminnan keskeisenä tekijänä. (Suomen Pankki.)

3.1 Maksupalvelut

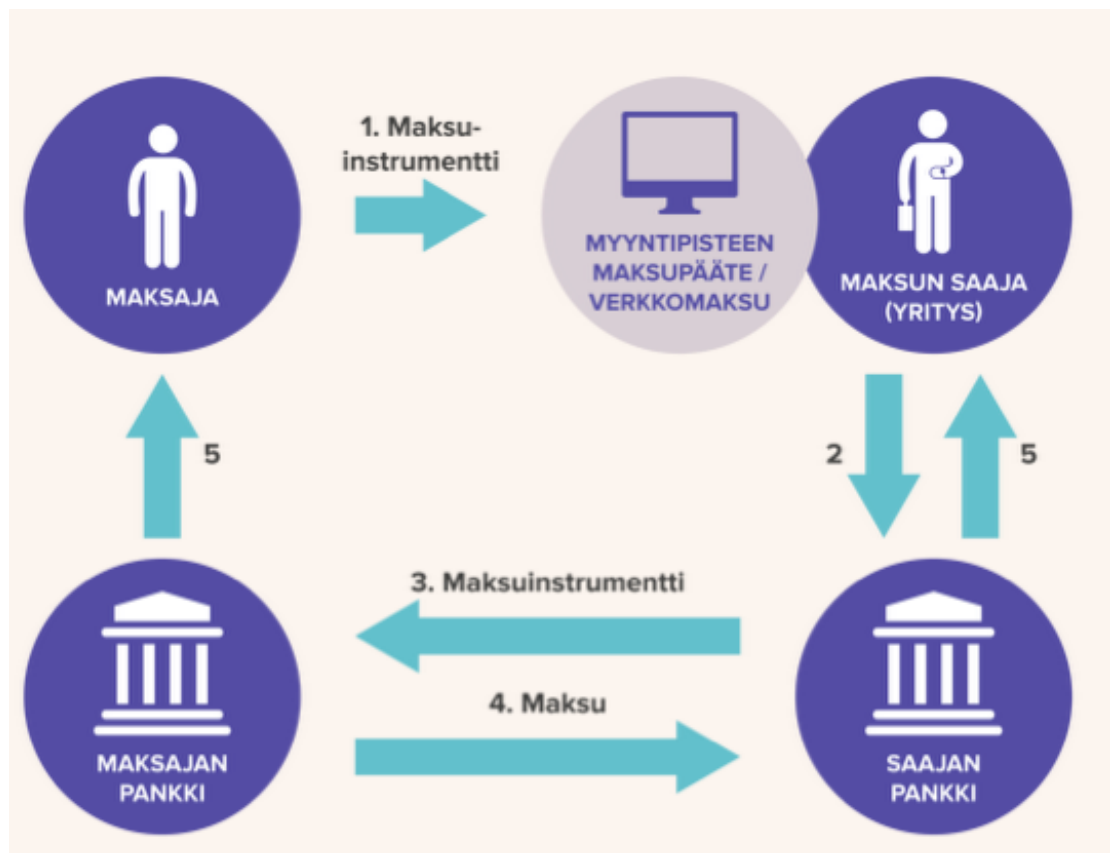
Kun palveluntarjoaja siirtää varoja osapuolten välillä heiltä saamansa toimeksiannon perusteella, on kyse maksupalvelusta. Maksupalveluita ovat esimerkiksi tilisiirrot ja korttimaksut. Käteisellä maksaminen ei ole maksupalvelua. (Finanssivalvonta 2015a.)

Sähköisistä maksuinstrumenteista Suomessa ovat eniten käytössä korttimaksut ja tilisiirrot (Suomen Pankki).

3.1.1 Korttimaksut

Erilaisia maksamiseen ja rahan nostamiseen tarkoitettuja kortteja kutsutaan yleisnimityksellä maksukortti. Maksukortteja ovat pankki-, luotto-, maksuaika- sekä yhdistelmä-kortit. (Finanssivalvonta 2014.)

Korttimaksu on niin kutsuttu veloituserusteinen maksuinstrumentti; maksutapahtuman käynnistää maksun saaja.

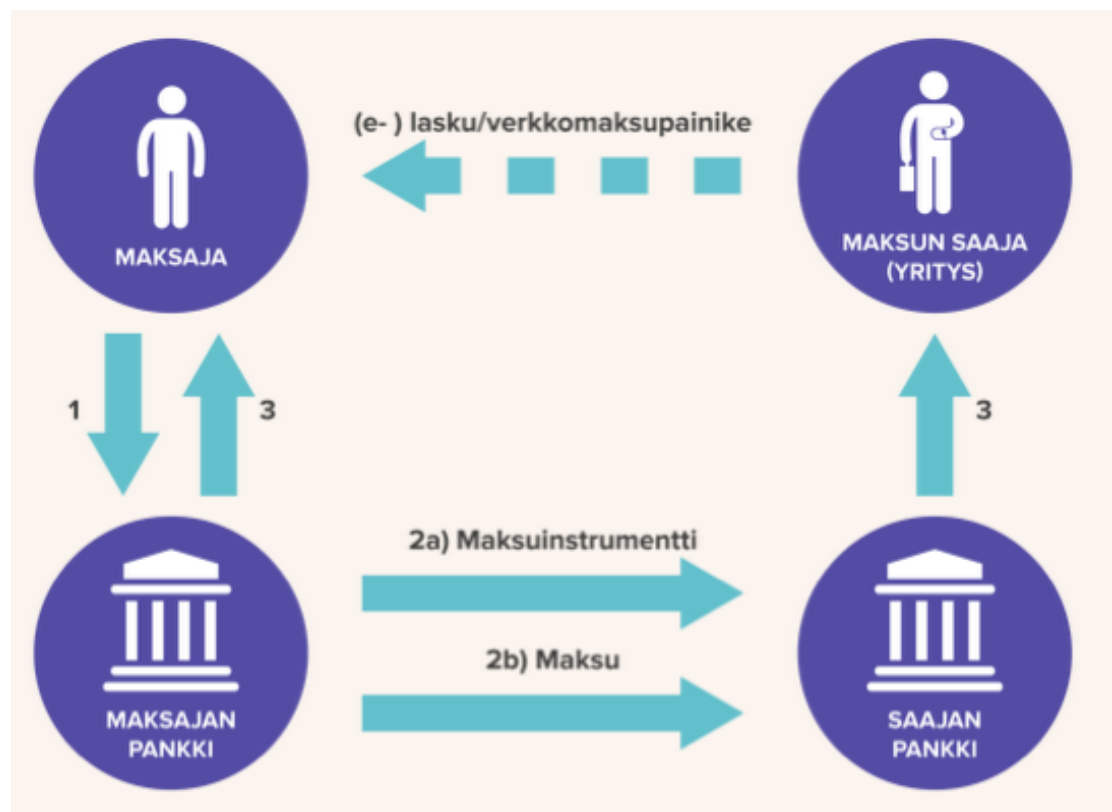

Kuvio 1. Veloituserusteinen maksuinstrumentti (Suomen Pankki).

Kuviossa 1 havainnollistetaan veloituserusteisen maksuinstrumentin maksunvälitysprosessia. Maksutapahtuma käynnistyy maksajan tehdessä ostoksia maksukortillaan joko fyysisesti kaupassa tai verkkokaupan välityksellä. Maksaja antaa tällöin siis valtuutuksen maksutilinsä veloitukseen. Korttiosoksen teon jälkeen maksutiedot välittyvät maksun saajalta eteenpäin maksun saajan pankkiin. Saajan pankista tiedot välittyvät eteenpäin maksajan pankkiin; maksajan pankin saatua tiedot maksutapahtumasta maksu välittyy maksajan tililtä saajan tilille. Lopuksi tiedot vielä päivittyvät sekä maksajan että maksun saajan verkkopankkiin/tiliotteelle. (Suomen Pankki)

3.1.2 Tilisiirrot

Tilisiirto on niin kutsuttu hyvityserusteinen maksuinstrumentti eli maksaja käynnistää maksutapahtuman itse esimerkiksi maksamalla verkkopankissa jonkin laskunsa.

Kuvio 2. Hyvityserusteinen maksuinstrumentti (Suomen Pankki).

Kuvio 2 kuvastaa hyvityserusteisen maksuinstrumentin maksunvälitysprosessia. Ensimmäiseksi maksaja tekee tilisiirron verkkopankissa, esimerkiksi laskun perusteella tai verkkokaupan verkkomaksupainikkeella. Toinen vaihe on kaksijakoinen riippuen siitä, onko kyseessä verkkomaksupainike vai tavallinen tilisiirto. Verkkomaksupainikkeen eli

”maksuinstrumentin” ollessa kyseessä maksutiedot välittyvät maksajan pankista saajan pankkiin ja tilisiirron tiedot välittyvät maksun vastaanottajalle välittömästi. Tavallisen tilisiirron eli ”maksun” tapauksessa maksu välittyy maksajan tililtä saajan tilille; tieto maksusta ja itse maksu välittyvät saajalle samanaikaisesti. Tieto maksusta näkyy maksajan verkkopankissa/tiliotteella heti maksun teon jälkeen; maksun saajan verkkopankissa/tiliotteella puolestaan sen jälkeen, kun saajan pankki on vastaanottanut maksun ja kirjannut sen saajan tilille. (Suomen Pankki 2018.)

3.2 Maksamisen trendit

Maksupalvelumarkkinoilla on havaittavissa kolme keskeistä trendiä, jotka vaikuttavat maksamiseen voimakkaasti lähivuosina: maksumarkkinoiden pirstaloituminen, maksamisen reaaliaikaistuminen sekä maksamisen sulautuminen ostoprosessiin (Kempainen 2017).

Markkinoiden pirstaloituminen näkyy maksamissovellusten suurena määränä sekä tuloikkaiden virtauksena markkinoille. Pirstaloituminen luo maksupalvelumarkkinoille lisää kilpailua ja lisää kuluttajan valinnanvapautta. Pirstaloitumisen haasteena onkin liiallinen valinnanvapaus, kun kuluttajalla on vaikeuksia päättää, mikä maksupalvelu on hänelle sopivin ja mitä hän haluaa käyttää. Ajan myötä on kuitenkin odotettavissa, että pirstaloituminen vähenee ja kuluttajille jää käyttöön muutama suosittu maksutapa. (Kempainen 2017.)

Yhteiskunta siirtyy koko ajan vahvasti 24/7-suuntaan; palveluiden tulee olla kuluttajan saatavissa kaikkina vuorokauden aikoina jokaisena päivänä viikossa. Myös maksupalveluiden odotetaan seuraavan tätä kehityssuuntaa eli maksamisen odotetaan reaaliaikaistuvan ympäri maailman. (Kempainen 2017.)

Kauppiaat haluavat tehdä ostosten teon kuluttajille mahdollisimman helpoksi saadakseen aikaan mahdollisimman paljon myyntiä. Ostosten teon helpottamiseksi maksaminen voidaan sulauttaa ostoprosessiin; esimerkiksi kuluttajan kertaalleen antamalla maksukortin tiedoilla voidaan automatisoida veloitukset eikä siihen tarvita erillistä maksutoimeksiantoa. (Kempainen 2017.)

4 Maksupalvelulainsäädäntö Suomessa

Maksupalvelutoimintaa säädellään Suomessa maksupalvelulaissa (290/2010), maksulaitoslaissa (297/2010) sekä laissa ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010). Lisäksi maksupalvelutoimintaa säädellään Valtiovarainministeriön asetuksessa maksulaitoksen toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä (554/2011) sekä Valtiovarainministeriön asetuksessa maksulaitoksen omien varojen laskemisessa käytettävistä menetelmistä (555/2011). (Finanssivalvonta 2018b.) Maksupalveluihin voidaan soveltaa lisäksi muuta lainsäädäntöä sekä yleisiä velvoiteoikeudellisia periaatteita. Esimerkiksi kuluttajansuojalakia (38/1978) voidaan soveltaa maksupalveluihin, joissa käyttäjänä on kuluttaja. (Oikeusministeriö 2017, 25.)

Finanssivalvonnan markkina- ja menettelytapavalvontaosasto valvoo maksulaitoksia ja maksupalveluiden tarjoamista (Finanssivalvonta 2017a). Maksupalveluiden tarjoamista kuluttajille valvoo Finanssivalvonnan kanssa yhteistyössä kuluttaja-asiamies (Maksupalvelulaki 2010, 83 §).

5 PSD-direktiivi

PSD-direktiivin taustalla oli halu tarjota kuluttajille varmuus, että heidän Euroopan unionin rajojen sisäpuolella suorittamansa maksut ovat helppoja, tehokkaita sekä turvallisia. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi EU:ssa säädettiin PSD-direktiivi. (EUR-Lex 2016.)

5.1 PSD-direktiivin historia

Euroopan komissio ehdotti ensimmäistä maksupalveludirektiiviä joulukuussa 2005, ja se hyväksyttiin kaksi vuotta myöhemmin, joulukuussa 2007. PSD-direktiivi sisältää ensimmäisen kattavan lainsäädännön koskien maksuja EU:n alueella ja tarjoaa hyvän perustan EU:n sisämarkkinoiden maksutapahtumien kehittämiseksi. (Euroopan komissio 2013, 16.)

PSD-direktiivin säädökset oli pantava kansallisesti täytäntöön viimeistään 1.11.2009 (EUR-Lex 2016). Ensimmäisen maksupalveludirektiivin säännökset implementoitiin Suomessa maksupalvelulakiin (290/2010) ja maksupalvelulaki pohjautuikin suurilta osin PSD-direktiiviin. (Oikeusministeriö 2017, 25.)

5.2 Tavoitteet ja säädökset

PSD-direktiivi pyrki luomaan yhdenmukaiset lailliset puitteet, joita tarvittiin Euroopan unionin yhtenäisten maksumarkkinoiden luomiseksi. Yhtenäiset maksumarkkinat varmistivat sen, että maksut liikkuvat helpommin ja nopeammin EU:n rajojen sisäpuolella. Käytännössä PSD-direktiivin voidaan katsoa toimeenpanneen SEPA-alueen käyttöönoton. (Euroopan komissio 2013, 14.)

Yhtenäiset maksumarkkinat toteutettiin standardoimalla maksutapahtumat, kaikkien Euroopan unionin sisällä tapahtuvien maksutapahtumien tuli olla direktiivin säännösten mukaisia. Jokaisen EU:n alueella toimivan maksupalveluntarjoajan oli hankittava toimilupa kansalliselta viranomaiselta maksutapahtumien suorittamista varten. Maksupalveluntarjoajille säädettiin tiedonantovaatimukset koskien maksutapahtumia, kuluttajille tuli tarjota helppolukuista tietoa mm. maksettavista palkkioista, maksutapahtuman kokonaiskuluista ja valitusmenettelyistä. EU:n sisäisten maksutapahtumien maksimikestoksi määrättiin yksi arkipäivä. (EUR-Lex 2016.)

PSD-direktiivin tavoitteena oli yhtenäisten maksupalvelumarkkinoiden luomisen lisäksi mahdollistaa kovempi kilpailu maksupalvelumarkkinoilla. Tämä toteutettiin poistamalla laillisia ja teknisiä esteitä sekä edistämällä maksupalveluntarjoajien tuloa markkinoille. (Euroopan komissio 2013, 14.)

5.3 Ongelmat

PSD-direktiivi loi kattavan pohjan Euroopan unionin sisäiselle maksulainsäädännölle, mutta se jäi nopeasti ajastaan jälkeen. Maksupalvelumarkkinat kehittyivät ennennäkemättömän nopeasti, etenkin elektronisten ja mobiilimaksujen ilmestyttyä markkinoille. (Euroopan komissio 2013, 16.)

PSD-direktiivin lainsäädännölliset ongelmat voidaan jakaa kahteen luokkaan: markkinahäiriöihin sekä sääntelyn ja valvonnan puutteeseen.

5.3.1 Markkinahäiriöt

Maksujärjestelmät ovat yleensä pankkien hallinnoimia ja pankit pyrkivät saamaan niiden hallinnoinnista voittoa. Joissain tapauksissa maksujärjestelmien hallinnoijat ovat voineet käyttää asemaansa hyväkseen asettamalla rajoittavia sääntöjä sekä liiketoimin-

takäytäntöjä muille markkinoiden toimijoille. Tästä esimerkkinä toimivat niin kutsutut MIF-palkkiot eli monenväliset toimitusmaksut. MIF-palkkiot ovat käytännössä korttiyhtiöiden myöntämiä palkkioita pankeille, jotta pankit tarjoaisivat kyseisen korttiyhtiön maksukortteja asiakkailleen. (Euroopan komissio 2013, 16–19.) Kuluttajan käyttäessä maksukorttia ostaakseen tavaroita tai palveluita kauppiaalta kauppias maksaa maksutapahtuman vastaanottajalle palvelumaksun. Vastaanottaja pitää itsellään sovitun marginaalin palvelumaksusta, maksaa MIF-palkkion kortin myöntäjälle ja pienen osan maksujärjestelmän operaattorille. Käytännössä kauppiaan maksamasta palvelumaksusta suurin osa on muodostunut MIF-palkkiosta. MIF-palkkioiden seurauksena kilpailu rajoittui maksutapahtumien vastaanottomarkkinoilla, koska maksutapahtuman vastaanottajat eivät voineet itse vaikuttaa palkkioihin. Tämä oli epäedullista kauppiaille ja sitä kautta kuluttajille, jotka maksoivat MIF-palkkiot tuotteiden ja palveluiden hinnoissa. (Euroopan unionin virallinen lehti 2014.)

Vakiintuneet maksupalveluntarjoajat, usein pankit, rajoittivat uusien markkinoille pyrkivien maksupalveluntarjoajien pääsyä maksujärjestelmien keskeisiin osiin. Standardien puute ja heikko yhteistyö markkinoiden eri toimijoiden välillä hidasti innovatiivisten maksupalveluiden käyttöönottoa. Markkinat siis toimivat epätoivotulla tavalla, koska kilpailua ei päässyt syntymään. (Euroopan komissio 2013, 16.)

5.3.2 Sääntelyn ja valvonnan puute

Ennätysnopea maksupalvelumarkkinoiden kehitys, varsinkin uusien palvelujen ja palveluntarjoajien ilmestyminen markkinoille, johti lainsäädännöllisiin haasteisiin. Useat kolmannen osapuolen maksupalvelun tarjoajien kehittämät innovatiiviset palvelut jäivät kokonaan tai osittain PSD-direktiivin sääntelyn ulkopuolelle. Näitä sääntelyn ulkopuolelle jääneitä palveluita ei valvottu tai säännelty millään lailla. Uudenlaiset maksupalvelut käyttivät asiakkaan tiliä asiakkaan luvalla ilman toimilupaa tai rekisteröintiä, joka saattoi johtaa ongelmatilanteisiin niin tietoturvan, kuluttajansuojan kuin talousrikollisuudenkin kannalta. Luvussa 7.1.1 käsiteltävät maksutoimeksiantopalvelut ovat yksi esimerkki tällaisista lainsäädännön ulkopuolelle pudonneista palveluista. (Euroopan komissio 2013, 16; Tirkkonen 2018.)

PSD-direktiivissä oli myös tehty poikkeuksia koskien tiettyjä maksupalveluita, joten ne eivät olleet direktiivin sääntelyn piirissä. Nämä poikkeukset osoittautuivat kuitenkin liian tulkinnanvaraisiksi ja pääpiirteittäisiksi, varsinkin markkinoiden kehittyttyä harppauksin

eteenpäin. Markkinoiden kehitys johti siihen, että osa näistä säännösten ulkopuolisista maksupalveluntarjoajista kilpaili säänneltyjen maksupalveluntarjoajien kanssa ja näin ollen markkinoille muodostui epäreilua kilpailua. (Euroopan komissio 2013, 16.)

6 PSD2-direktiivi

PSD2-direktiivi on toinen Euroopan unionissa säädetty maksupalveludirektiivi. Direktiivin tavoitteena on ohjata kolmannen osapuolen maksupalveluntarjoajat sääntelyn piiriin sekä saattaa sääntely vastaamaan maksupalvelumarkkinoiden kehitystä. (Finanssivalvonta 2018e.)

6.1 PSD2-direktiivin historia

Maksupalvelumarkkinoiden ennätysnopean kehityksen ja riittämättömän lainsäädännön vuoksi Euroopan komissio esitti PSD-direktiivin tarkistusta heinäkuussa 2013. Esitys oli osa suurempaa maksupalveluita koskevaa lainsäädännöllistä uudistusta; samaan aikaan esitettiin asetus korttipohjaisten maksutapahtumien siirtohinnoista. (Euroopan komissio 2018b.)

23.12.2015 julkaistiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366 koskien maksupalveluita Euroopan unionin sisämarkkinoilla. Tämä direktiivi tunnetaan paremmin nimillä PSD2-direktiivi, toinen maksupalveludirektiivi sekä uusi maksupalveludirektiivi. PSD2-direktiivi kumoaa aiemman maksupalveludirektiivin 2007/64/EY sekä tekee muutoksia direktiiveihin 2002/65/EY, 2009/1001/EY ja 2013/36/EU sekä asetukseen (EU) N:o 1093/2010. (Finanssivalvonta 2018e.)

PSD2-direktiivi oli pantava kansallisesti täytäntöön viimeistään 13.1.2018 ja samana päivänä Suomessa astuivat voimaan PSD2-direktiivin vaatimat lakimuutokset maksupalvelu- sekä maksulaitoslakiin (Finanssivalvonta 2018a).

PSD2-direktiivin nojalla Euroopan komissio hyväksyi 27.11.2017 asetuksen teknisistä säätelystandardeista koskien asiakkaan vahvaa tunnistamista ja turvallista kommunikointia (Finanssivalvonta 2018a). Standardit astuvat voimaan 14.9.2019, mutta Finanssivalvonta kannustaa palveluntarjoajia noudattamaan standardeja jo ennen voimaantuloa (Finanssivalvonta 2018d).

6.2 PSD2-direktiivin keskeisimmät tavoitteet

PSD2-direktiivin keskeisin tavoite oli saada kaikki maksupalvelut sääntelyn piiriin sekä päivittää jo olemassa oleva lainsäädäntö vastaamaan markkinoiden kehitystä (Finanssivalvonta 2018a).

Uudistuksella haluttiin luoda maksupalvelumarkkinoille tasapuolinen kilpailuasema jo olemassa oleville maksupalveluntarjoajille sekä uusille, vasta markkinoille tulleille maksupalveluntarjoajille. Direktiivi määrittelee selkeät ja kattavat säännöt, joita sovelletaan kaikkiin markkinoilla toimiviin maksupalveluntarjoajiin. Tasapuolinen kilpailu markkinoilla parantaa maksupalvelujen tehokkuutta, valikoimaa ja avoimuutta. Lisäksi kuluttajien luottamus palveluita kohtaan vahvistuu, kun maksumarkkinat toimivat yhdenmukaisesti. (Euroopan komissio 2013, 35–36; Eur-Lex 2017.)

Uuden maksupalveludirektiivin tavoitteena oli myös varmistaa kuluttajille ja kauppiaille maksuvälineiden tehokas ja läpinäkyvä käyttö sekä tarjota heille valinnanvapaus valita palveluntarjoajansa. Lisäksi maksupalvelunkäyttäjille haluttiin taata korkein mahdollinen suoja jokaisessa EU:n jäsenvaltiossa. (Euroopan komissio 2013, 35–36.)

Euroopan komissio halusi myös vahvistaa uudella maksupalveludirektiivillä alkuperäisen PSD-direktiivin luomaa Euroopan unionin yhtenäistä maksualueita eli SEPA-alueita. Tämä toteutettiin helpottamalla kortti-, internet sekä mobiilimaksupalveluiden tarjoamista yli maiden rajojen. (Euroopan komissio 2013, 35–36.) Määrittelemällä maksupalveluille kattavat säännöt EU:n sisäisistä maksuista haluttiin tehdä yhtä helppoja, tehokkaita ja turvallisia kuin yhden maan sisällä (EUR-Lex 2017).

7 PSD2-direktiivin muutokset kuluttajille

Uuden maksupalveludirektiivin suurimmat muutokset olivat uusien toimijoiden saattaminen sääntelyn alaiseksi sekä vaatimus asiakkaan vahvasta tunnistamisesta. Lisäksi PSD2-direktiivi toi lainsäädäntöön useita muutoksia koskien kuluttajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä mahdollisti uusien palvelujen tarjoamisen kuluttajille lainsäädännön puitteissa. Asiakkaan vastuuta väärinkäytöstilanteissa rajoitettiin ja toisaalta maksupalveluntarjoajien sekä pankkien vastuita asiakasta kohtaan tiukennettiin. (Tirkkonen, 2018.)

7.1 Uudet maksupalvelut

Uusi PSD2-direktiivi on luotu kannustamaan kilpailua elektronisilla maksupalvelumarkkinoilla: se luo yrityksille tarvittavan laillisen ympäristön, jotta ne voivat joko aloittaa tai jatkaa toimintaansa alalla. Kuluttajille tämä tarkoittaa sekä laajempaa että parempaa valikoimaa maksupalveluiden ja -palveluntarjoajien saralla. (Euroopan komissio 2018b.)

Kilpailun kannustamista ajatellen yksi tärkeimmistä PSD2-direktiivin säännöksistä on 36 artikla, joka takaa maksupalveluntarjoajien pääsyn luottolaitosten maksutilipalveluihin.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että maksulaitoksilla on pääsy luottolaitosten maksutilipalveluihin objektiivisin, syrjimättömin ja oikeasuhteisin perustein. Pääsyn on oltava riittävän laaja, jotta maksulaitokset voivat tarjota maksupalvelujaan esteettä ja tehokkaasti. Luottolaitoksen on esitettävä toimivaltaiselle viranomaiselle asianmukaisesti perustellut epäämisen syyt. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 36 artikla.)

Jotta maksupalveluntarjoajat pääsevät käsiksi maksutilipalveluihin, pankkien on rakennettava rajapinta palveluunsa. Pankeilla ei kuitenkaan vielä välttämättä ole tarjota rajapintoja, koska komission asetus teknisistä säätelystandardeista koskien asiakkaan vahvaa tunnistamista ja turvallista kommunikointia ei ole vielä tullut voimaan. (Finanssivalvonta 2018a.) Nämä rajapinnat mahdollistavat esimerkiksi luvussa 6.1.1 käsiteltyjen maksutoimeksiantopalvelujen tarjoamisen sekä luvussa 6.1.2 käsiteltyjen tilitietopalvelujen tarjoamisen.

Jotta maksupalveluntarjoajat voivat tarjota uusia maksupalveluitaan siirtymäaikana eli ennen teknisten säätelystandardien voimaan astumista 14.9.2019, pankeilla tulisi olla käytössään joko asetuksen mukainen rajapinta tai väliaikainen, vaihtoehtoinen rajapinta (Finanssivalvonta 2018a).

Väliaikaiseksi rajapinnaksi on tarjottu niin kutsuttua screen scraping -menetelmää. Screen scraping -menetelmässä palveluntarjoaja kirjautuu asiakkaan nimissä asiakkaan verkkopankkiin, kun asiakas syöttää verkkopankkitunnuksensa palveluntarjoajan palveluun. Maksupalveluntarjoaja siis hyödyntäisi palveluntarjoamisessaan samaa rajapintaa kuin verkkopankkiin kirjautuva asiakas. Tätä rajapintaa kutsutaan asiakasrajapinnaksi. (Finanssivalvonta 2018a.) Euroopan pankkiviranomainen EBA on katsonut, että screen scraping -menetelmän käyttö on hyväksyttävää siirtymäkauden aikana.

Suomessa kuitenkin Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan screen scraping on maksupalvelulain vastaista, eikä sitä näin ollen voi käyttää uusien maksupalvelujen tarjoamista varten. (Finanssivalvonta 2018a.)

Käytännössä siis uudet maksupalvelut pääsevät kunnolla vauhtiin vasta siirtymäajan päätyttyä, jolloin kaikilla pankeilla tulee olla tarjolla lainmukainen rajapinta maksupalveluntarjoajien käytettäväksi. Finanssivalvonta kuitenkin kannustaa palveluntarjoajia noudattamaan teknisiä säätelystandardeja jo ennen niiden voimaantuloa, joten uusia maksupalveluita ilmestyyne markkinoille jo ennen siirtymäkauden päättymistä.

7.1.1 Maksutoimeksiantopalvelut

Maksutoimeksiantopalveluntarjoajat tarjoavat kuluttajille tavan maksaa verkossa tilisiirron välityksellä. Maksutoimeksiantopalvelun avulla toteutetuista maksuista myyjä saa välittömästi tiedon onnistuneesta maksusta, jolloin asiakkaan tilaamat tuotteet tai palvelut voidaan toimittaa asiakkaalle heti maksun onnistuttua. Käyttääkseen maksutoimeksiantopalvelua kuluttajan ei tarvitse omistaa luottokorttia, joten maksutoimeksiantopalvelun käyttö on monelle luottokortittomalle kuluttajalle vartenotettava vaihtoehto esimerkiksi verkkokaupassa asioimiseen. (Euroopan komissio 2018b.)

Eräs tunnetuimmista jo käytössä olevista maksutoimeksiantopalveluista on Apple Pay. Se mahdollistaa lähimaksamisen Applen valmistamilla iPhone-puhelimilla sekä Applen Watch-älykelloilla. Ennen PSD2-direktiivin voimaantuloa Applen piti neuvotella erikseen pankkien kanssa luvasta käyttää pankin rajapintaa. Nyt PSD2-direktiivin voimaantulon jälkeen Apple ei enää tarvitse pankeilta lupaa palvelunsa tarjoamiseen eivätkä pankit voi veloittaa rajapinnan käytöstä palvelumaksuja. (Viljanen 2017.)

Ennen maksutapahtuman käynnistämistä maksupalveluntarjoajan on annettava käyttäjälle pääsy seuraaviin tietoihin sekä ehtoihin:

- käyttäjän antamat tiedot maksutapahtuman asianmukaista toteutusta varten,
- maksutapahtuman toteutuksen enimmäiskesto,
- tieto suoritettavien palvelumaksujen määrästä sekä niiden erittely,
- tarvittaessa muunto- tai viitekurssi, jota sovelletaan maksutapahtumaan,
- palveluntarjoajan virallinen nimi ja kaikki yhteystiedot, joilla on merkitystä palveluntarjoajan kanssa asioidessa sekä

- toimivaltaisen viranomaisen yhteystiedot. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 45 artikla.)

Maksutapahtuman käynnistämisen jälkeen palveluntarjoajan tulee välittömästi toimittaa maksajalle ja tarvittaessa myös maksunsaajalle seuraavat tiedot:

- vahvistus onnistuneesta maksutapahtuman käynnistämisestä,
- viite, jolla maksaja ja maksunsaaja tunnistavat maksutapahtuman,
- maksutapahtuman summa sekä
- palvelumaksujen määrä ja niiden erittely. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 46 artikla.)

Maksutoimeksiantopalveluntarjoajan on lisäksi asetettava maksutapahtuman viitetiedot tilinpitäjäpankin saataville (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 47 artikla).

Suomessa maksutoimeksiantopalvelun tarjoaminen edellyttää toimilupaa Finanssivalvonnalta. Valtiovarainministeriön asetus 1040/2017 säättää toimilupahakemuksessa vaadittavat tiedot: toimiluvan hakijoiden tulee hakemuksessaan selvittää esimerkiksi tärkeimmät osakkeenomistajansa sekä omistusosuudet. Finanssivalvonta arvioi hakemuksen perusteella, täyttääkö palveluntarjoaja lain säättämät edellytykset ja tekee sen jälkeen toimiluvan myöntämisestä päätöksen. Maksutoimeksiantopalveluntarjoajalla tulee toimiluvan lisäksi olla vakuutus tai muu vastaava vakuus syntyvien vastuiden kattamiseksi. (Finanssivalvonta 2018c.)

7.1.2 Tilitietopalvelut

Tilitietopalvelut tarjoavat käyttäjilleen reaaliaikaista tietoa käyttäjän yhdestä tai useammasta maksutilistä. Nämä maksutilit voivat olla ylläpidettyjä eri maksupalveluntarjoajien toimesta. Tilitietopalvelun käyttäjä saa siis helposti kokonaiskuvan rahoitustilanteestaan milloin vain. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366).

Tilitietopalvelut ovat hyödyksi varsinkin kuluttajille, joilla on tilejä ja varallisuutta useammassa eri pankissa. Tilitietopalvelu mahdollistaa maksuliikenteen seuraamisen yhdestä paikasta ja voi helpottaa kuluttajan talouden hallintaa analysoimalla ja tarjoamalla ehdotuksia perustuen kuluttajan kulutuskäyttäytymiseen. (Tirkkonen 2018.)

Tilitietopalveluntarjoajan tulee saada käyttäjältä nimenomainen hyväksyminen palvelujensa tarjoamiseen ja sillä on pääsy ainoastaan nimettyjen maksutilien tietoihin ja tapahtumiin. Tilitietopalveluntarjoajat eivät saa pyytää arkaluonteisia maksutietoja eivätkä käyttää, hankkia tai säilyttää mitään tietoja muussa tarkoituksessa kuin käyttäjän pyytämän tilitietopalvelun suorittamista varten. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 67 artikla.)

Tilitietopalvelujen tarjoaminen Suomessa edellyttää rekisteröitymistä Finanssivalvonnalle. Lisäksi tilitietopalveluntarjoajalla tulee olla maksutoimeksiantopalveluntarjoajan tapaan vakuutus tai muu vastaava vakuus syntyvien vastuiden kattamiseksi. (Finanssivalvonta 2018c.)

7.1.3 Korttipohjaiset maksuvälineet

Korttipohjaisten maksuvälineiden tarjoajat tuovat markkinoille omia maksukorttejaan eli mahdollistavat korttimaksamisen muillakin kuin jo markkinoilla olevilla maksukorteilla. Maksuvälineen tarjoaja hyödyntää pankin rajapintaa ja pyytää maksutapahtuman yhteydessä tietoa asiakkaan tilin saldosta. (Tirkkonen 2018.)

Vaikka korttipohjaisen maksuvälineen tarjoajan on saatava maksajan tilin ylläpitäjältä välittömästi tieto siitä, onko maksajan tilillä riittävästi varoja maksutapahtuman toteuttamiseen, sillä ei kuitenkaan ole oikeutta tehdä katevarausta maksajan tililtä. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 65 artikla.)

7.2 Vahva tunnistaminen

Maksupalvelulain 85 b § käsittelee PSD2-direktiivin 97 artiklan mukaista maksupalveluntarjoajan velvollisuutta käyttää vahvaa tunnistamista maksajan tunnistukseen. Vahvaa tunnistamista on käytettävä kolmenlaisissa tapauksissa: jos maksaja käyttää maksutiliään tietoverkon välityksellä, sähköisen maksutapahtuman käynnistämisen yhteydessä sekä silloin, kun maksaja toteuttaa etäviestimellä toimen, johon liittyy väärinkäytöksen riski. (Maksupalvelulaki 2010, 85 b §.)

Asetus teknisistä säätelystandardeista koskien asiakkaan vahvaa tunnistamista ja turvallista kommunikointia sisältää nimensä mukaisesti tekniset vaatimukset asiakkaan vahvasta tunnistamisesta sekä kommunikaation turvallisuudesta. Asetuksen mukaan

palveluntarjoajan tulee käyttää vähintään kahta seuraavista kolmesta vaihtoehtoisesta tunnistusmenettelystä vahvaa tunnistamista varten:

- jokin vain käyttäjän tiedossa oleva asia (esimerkiksi salasana tai PIN-koodi),
- jokin asia, joka on vain käyttäjän hallussa (esimerkiksi tunnistussovellus, sirukortti tai matkapuhelin) ja/tai
- jokin käyttäjän yksilöivä ominaisuus (esimerkiksi kasvojen muoto tai sormenjälki). (Finanssivalvonta 2018d.)

Jos palveluntarjoaja ei ole käyttänyt vahvaa tunnistamista lain säätelemissä tapauksissa tai teknisten standardien mukaan, asiakkaalla ei ole lainkaan vastuuta väärinkäytöksistä (Finanssivalvonta 2018d).

7.3 Muut muutokset

Uusi maksupalveludirektiivi sisältää edellä mainittujen lisäksi useita pienempiä uudistuksia koskien mm. kuluttajansuojaa ja maksupalveluja valvovia viranomaisia.

7.3.1 Palvelumaksut

Maksupalvelunkäyttäjältä veloittettujen palvelumaksujen tulee toisen maksupalveludirektiivin mukaan olla asianmukaisia ja oikeassa suhteessa maksupalveluntarjoajan todellisiin kustannuksiin. Kun sekä maksajan että maksunsaajan palveluntarjoaja toimii Euroopan unionin sisällä, kummankin osapuolen tulee maksaa oman palveluntarjoajansa veloittamat palvelumaksut. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 62 artikla.)

Uutta maksupalveludirektiiviä täydennettiin asetuksella (EU) 2015/751. Asetus määrittä pankkien korttipohjaisista maksutapahtumista veloittamien siirtohintojen enimmäistason. Asetuksen tavoitteena oli laskea kauppiaalle ja sitä kautta kuluttajille koituvia kuluja kuluttajan toteuttamista pankki- ja luottokorttimaksuista. Siirtohintojen enimmäistasoksi asetettiin 0,2 prosenttia kuluttajan suorittaman pankkikorttitapahtuman arvosta ja 0,3 prosenttia kuluttajan suorittaman luottokorttitapahtuman arvosta. (Eur-Lex 2018.)

7.3.2 Maksuvälineet

Uuden maksupalveludirektiivin mukaan maksupalvelunkäyttäjän on noudatettava maksuvälineen myöntämistä ja käyttöä koskevia ehtoja. Näiden ehtojen on direktiivin mukaan oltava objektiivisia, syrjimättömiä ja tarkoitukseen suhteutettuja. Maksuvälineen saatuaan käyttäjällä on velvollisuus suorittaa kohtuulliset toimenpiteet suojatakseen henkilökohtaiset turvatunnuksensa. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 69 artikla).

Maksuvälineen käyttäjän on ilmoitettava maksuvälineensä katoamisesta, varkaudesta, sen joutumisesta väärin käsiin tai sen oikeudettomasta käytöstä ilman aiheetonta viivytystä palveluntarjoajalle. Palveluntarjoajan on järjestettävä mahdollisuus ilmoittaa maksuväline kadonneeksi maksutta. Lisäksi palveluntarjoaja saa veloittaa haltijalta vain välittömät kustannukset, jotka johtuvat maksuvälineen korvaamisesta uudella. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 69–70 artikla).

7.3.3 Kuluttajansuoja

Maksaja on vastuussa oikeudettomista maksutapahtumista johtuvista menetyksistä enintään 50 euroon saakka, aikaisempi ensimmäisen maksupalveludirektiivin mukainen omavastuu oli 150 euroa. Tällaisia oikeudettomia maksutapahtumia johtuvia menetyksiä aiheutuu esimerkiksi maksajalta kadonneen tai varastetun maksuvälineen käytöstä. Kun maksaja on tehnyt luvussa 7.3.2 käsitellyn ilmoituksen maksuvälineensä kadottamisesta, maksajan vastuu taloudellisista seurauksista päättyy. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 74 artikla; Euroopan komissio 2018b.)

Jos maksajan tilillä toteutetaan maksutapahtuma oikeudettomasti, PSD2-direktiivi määrää, että maksajan maksupalveluntarjoajan on palautettava maksajalle maksutapahtuman summa viimeistään seuraavana arkipäivänä. Palautuksen arvopäivän on oltava sama kuin oikeudettoman maksutapahtuman arvopäivä. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 73 artikla). Näin ollen kuluttajalle ei koidu rahallista tappiota esimerkiksi talletuskoroista.

7.3.4 Tietosuoja

PSD2-direktiivin 94 artiklassa käsitellään maksupalvelunkäyttäjän tietosuojaa. Direktiivin mukaan maksupalveluntarjoajat saavat vain käyttäjän nimenomaisella hyväksynnäl-

lä käsitellä ja säilyttää sellaisia henkilötietoja, joita tarvitaan maksupalvelun tarjoamista varten. Maksujärjestelmät ja maksupalveluntarjoajat saavat kuitenkin käsitellä henkilötietoja maksupetoksiin liittyvän rikosten torjunnan, tutkinnan ja selvittämisen turvaamiseksi. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 94 artikla.)

7.3.5 Valitusten käsittely

Maksupalveluntarjoajien on PSD2-direktiivin mukaisesti otettava käyttöön riittävät ja tehokkaat käsittelymenettelyt valitusten käsittelyä varten. Käsittelymenettelyt on tarjottava jäsenvaltion virallisella kielellä, elleivät käyttäjä ja palveluntarjoaja erikseen sovi toisin. Palveluntarjoajien on vastattava valitukseen 15 arkipäivän kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Poikkeustilanteessa voidaan antaa väliaikainen vastaus, jossa selvitetään syyt vastauksen viivästy miseen sekä lopullisen vastauksen määräaika. Lopullisen vastauksen antamiseen ei kuitenkaan saa kulua enempää kuin 35 arkipäivää valituksen vastaanottamisesta. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 101 artikla.)

Lisäksi maksupalveluntarjoajan on annettava palvelunsa käyttäjälle tietoa vähintään yhdestä vaihtoehtoisesta riidanratkaisuelimestä, jolla on toimivalta käsitellä oikeuksia ja velvoitteita koskevia riitoja. Tiedot riidanratkaisuelimestä on esitettävä selkeästi, ymmärrettävästi ja niiden täytyy olla helposti käyttäjän saatavilla verkkosivustolla, konttorissa sekä maksupalvelunkäyttäjän ja -tarjoajan välisen sopimuksen ehdoissa. Maksupalvelunkäyttäjälle on lisäksi ilmoitettava, miten kyseisestä riidanratkaisuelimestä ja sen käytöstä saa lisätietoja. (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 101 artikla.)

7.3.6 Valvovat viranomaiset

Direktiivin 100 artikla määrää jokaisen EU:n jäsenvaltion nimeämään toimivaltaiset viranomaiset, joiden on varmistettava direktiivin säännösten noudattaminen ja valvottava sitä (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, 100 artikla). Suomessa valvontaa jatkaa edelleen Finanssivalvonta, joka valvoo maksumarkkinoiden toimijoita. Kuluttaja-asiamies valvoo lain noudattamista, kun maksupalvelun käyttäjänä on kuluttaja (Maksupalvelulaki 2010, 83 §).

8 Uuden maksupalveludirektiivin vaikutukset

PSD2-direktiivin tarkoitus on lisätä kilpailua maksupalvelumarkkinoilla, ja direktiivin uudistukset on tehty kuluttajan etua silmällä pitäen. Muutoksen mukana maksupalvelumarkkinoille tulee kuitenkin myös riskejä ja epävarmuuksia. (Grym 2018.)

8.1 Uudet maksupalvelut

Maksutoimeksianto- ja tilitietopalveluja koskeva uusi sääntely tuo kuluttajille lisää vaihtoehtoja ja lisääntynyt kilpailu johtaa alentuneisiin kustannuksiin. Suomalaisten kuluttajien saamaa rahallista hyötyä PSD2-direktiivin uudistuksista on kuitenkin vaikea arvioida. Jo ennen PSD2-direktiiviä Suomessa maksukortit olivat laajasti käytössä, verkkomaksaminen ilman luottokorttia toimi tehokkaasti sekä pankkien sähköiset palvelut olivat hyvin kehittyneitä. On siis hyvin epävarmaa, kuinka nopeasti ja mittavasti suomalaiset ottavat uudet palvelut käyttöönsä. (Oikeusministeriö 2017, 35.)

Uusi maksupalveludirektiivi pakottaa kaikki maksupalveluntarjoajat kehittämään omia palveluitaan pysyäkseen kiristyvässä kilpailussa mukana ja kilpailu vähittäismaksamisen saralla kasvaa merkittävästi, kun uudet maksutoimeksiantopalveluntarjoajat tulevat markkinoille. Kiristyvässä kilpailussa pärjääminen vaatii maksupalveluntarjoajalta helpokäyttöisen, vaivattoman ja luotettavan palvelun. Vielä on epäselvää, minkä tyyppiset yritykset lähtevät maksutoimeksiantopalvelun tarjoajiksi. Palveluntarjoajia voisivat olla esimerkiksi mobiilipalveluja kehittävät startup-yritykset, nykyiset markkinoilla toimivat maksulaitokset, teleoperaattorit, kansainväliset teknologiajätit sekä itse pankit. Miten eri toimijat pärjäävät kiristyvässä kilpailussa ja mitä siitä seuraa maksupalvelumarkkinoille, selviää vasta muutaman vuoden kuluttua lainsäädännön voimaantulosta. (Grym 2018; Kempainen 2017.)

Kuluttajia ei saa veloittaa maksutapahtuman käynnistämisestä, joten maksutoimeksiantopalvelut ovat kustannuksiltaan kilpailukykyisiä korttimaksuihin verrattuna. Kun tilisiirrot muuttuvat vähitellen uusien maksujärjestelmien avulla reaaliaikaisemmiksi ja rahat siirtyvät tilien välillä välittömästi, maksutoimeksiantopalveluista voi siis muodostua todellinen kilpailija perinteiselle korttimaksamiselle. Lisäksi maksutapahtumat voidaan toteuttaa usean eri palveluntarjoajan ratkaisulla, joten kuluttaja voi itse valita palveluntarjoajansa eikä ole sidottu yhden palveluntarjoajan maksukorttiin. (Grym 2018.)

Koska korttipohjaisen maksuvälineen tarjoaja ei voi tehdä asiakkaan tilille katevaraus- ta, se tekee palvelun tarjoamisesta yrityksille mahdollisesti vähemmän mielenkiintoista (Tirkkonen 2018). Rajapintojen hiljalleen avautuessa nähdään, ovatko yritykset kiinnos- tuneet maksukorttipalveluiden tarjoamisesta vai ovatko uudet innovaatiot keskittyneet pääosin maksutoimeksianto- ja tilitietopalveluihin.

Uusien maksupalveluiden käyttöönottoa voi kuitenkin hidastaa ns. muna vai kana - ongelma. Kuluttajat eivät tahdo ottaa uutta maksupalvelua käyttöön, koska sitä ei voi vielä käyttää kaupoissa maksamiseen ja kaupat eivät puolestaan tahdo investoida uu- teen maksupalveluun, koska se ei ole vielä kuluttajilla käytössä. Esimerkiksi lähimak- sun ajateltiin lyövän itsensä läpi hyvin nopeasti, mutta muna vai kana -ongelmasta joh- tuen lähimaksun läpimurto markkinoille kesti neljästä viiteen vuotta. (Heikkinen 2018.)

8.2 Riskit ja epävarmuudet

Kuluttaja saattaa kokea hankalana ja sekavana PSD2-direktiivin mahdollistamat lukui- sat maksusovellukset ja erilaiset maksamisen vaihtoehdot. Kuluttajien on voitava luot- ta maksupalveluihin ja -palveluntarjoajiin, jotta maksumarkkinat eivät tunnu haasteelli- silta tai vaikeilta. (Grym 2018.)

Maksamisen muuttuessa nopeammaksi ja huomaamattommaksi kuluttajan henkilö- kohtainen taloudenhallinta voi muuttua haastavammaksi. Kuluttamisesta, ja siitä seu- raavasta ylivelkaantumisesta, tulee entistä helpompaa ja huomaamattompaa. Vaik- ka PSD2-direktiivi mahdollistaa tilitietopalvelujen tarjoamisen kuluttajille, niistä ei ole vielä markkinoilla juurikaan kokemusta ja näin ollen ei vielä tiedetä, kuinka helppoa kuluttajien on omaksua ne käyttöönsä. (Grym 2018.)

Suomessa kuluttajat ovat tottuneet käynnistämään maksutapahtumat verkkokaupoissa oman verkkopankkinsa tunnistuspalvelun kautta. Toisen maksupalveludirektiivin mah- dollistamat muutokset saattavat aiheuttaa kuluttajissa hämmennystä, kuinka tunnistaa turvallinen, luvan saanut palvelu, jos kirjautuminen ei tapahdu vanhan tutun verkko- pankin kautta. (Finanssiala ry 2018.)

9 Päättäntö

Aiemmissa luvuissa on käsitelty syitä, miksi PSD2-direktiivi haluttiin säätää sekä direktiivin tavoitteet ja vaikutukset. Näistä tiedoista voidaan tehdä johtopäätöksiä, arvioida tutkimuksen tulosta sekä sen luotettavuutta.

9.1 Johtopäätökset

PSD2-direktiivista seurasi Suomen ja Euroopan unionin maksulainsäädäntöön ja sitä kautta kuluttajille monenlaisia pieniä sekä suurempia muutoksia.

Suurin muutos kuluttajan näkökulmasta tapahtuu vasta, kun vahvan tunnistamisen ja turvallisen kommunikoinnin asetus on astunut voimaan 14.9.2019. Viimeistenkin pankkien rajapinnat aukeavat, jolloin jokainen kuluttaja voi halutessaan hyödyntää esimerkiksi maksutoimeksiantopalvelua. Tällä hetkellä vain harvan pankin rajapinnat ovat auki, joten uudet maksupalveluntarjoajat tulevat vasta ripotellen markkinoille.

Tässä opinnäytetyössä on selvitetty maksupalveluntarjoajien tuomista sääntelyn alaiseksi ja niiden velvollisuuksia kuluttajaa kohtaan. Selvityksestä voidaan huomata, että maksupalveluntarjoajia koskevat veloitteet ovat PSD2-direktiivin myötä kasvaneet huomattavasti ja kuluttajat ovat hyvin suojattuja maksupalveluntarjoajien väärinkäytöksiä vastaan.

Uusien maksupalveluntarjoajien saapuessa markkinoille hintojen odotetaan laskevan ja palvelujen paranevan, kuten aina kilpailutilanteessa. Kuluttajilla on siis mahdollisuus hyötyä PSD2-direktiivin säännöksistä arkielämässään eikä vain esimerkiksi poikkeuksellisissa väärinkäytös- tai valitustilanteissa.

Kuluttajansuojaa vahvistettiin monin keinoin. Muutokset saattavat alkuun vaikuttaa vähäpätöisiltä, mutta yksittäisen kuluttajan kohdalla vaikutus voi olla suuri. Kuluttajaa haluttiin suojata heikon asemansa vuoksi ja palveluntarjoajien on tarjottava kuluttajalle tietoa oikeuksistaan, joista kuluttaja ei muuten välttämättä olisi tietoinen. Kun kuluttajien tietoisuus oikeuksistaan kasvaa, palveluntarjoajilta myös odotetaan enemmän ja niiden laatu paranee.

Toinen maksupalveludirektiivi vahvisti SEPA-aluetta edeltäjensä jalanjäljissä, maksupalvelumarkkinoille ja maksutapahtumille luotiin yhä laajemmat standardit. SEPA-

alueen vahvistaminen on tärkeä muutos myös kuluttajan näkökulmasta. Kuluttajat voivat nyt tehdä maksuja jäsenvaltiosta toiseen entistä nopeammin, helpommin ja turvallisemmin. Myös matkailu helpottuu kuluttajan tietäessä, että samat säännöt pätevät jokaisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Lisäksi SEPA-alue helpottaa maksupalveluiden tarjoamista jäsenvaltioiden rajojen yli, joten sekin lupaa kilpailun kiristymistä markkinoilla.

Ensimmäinen maksupalveludirektiivi vanhentui hyvin nopeasti maksupalvelumarkkinoiden kehittyttyä huimaa vauhtia. Jää nähtäväksi, kuinka hyvin PSD2 kestää ajan kulua digitalisaation edetessä harppauksin eteenpäin. Uusia maksupalveluntarjoajia tulee markkinoille jatkuvasti uusien innovatiivisten palvelujen kanssa. Voi siis olla, että PSD3-direktiivi on pian työn alla jatkaakseen edeltäjiensä työtä.

9.2 Työn tulokset

Jotta opinnäytetyön tuloksia voidaan tarkastella, täytyy selvittää, saatiinko tutkimusongelmaan vastauksia. Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmana oli selvittää, miten suomalainen maksulainsäädäntö muuttui PSD2-direktiivin myötä ja millaisia muutoksia siitä aiheutui kuluttajille.

Mielestäni tämä työ tuotti tutkimusongelmaan riittävästi vastauksia. Työssä käytiin kattavasti läpi PSD2-direktiivin säännökset, jotka vaikuttavat kuluttajaan joko suorasti tai epäsuorasti. Työssä esitettiin uuden maksupalveludirektiivin vaikutuksia sekä tehtiin johtopäätöksiä tutkimuksen tuloksesta.

Koska PSD2-direktiivin täytäntöönpano on vielä osittain kesken ja siirtymäaikaa pankkien rajapintojen avaamiseen on 14.9.2019 asti, PSD2-direktiivin kokonaisvaikutus maksupalvelumarkkinoilla nähdään vasta silloin.

Uskon, että tämä opinnäytetyö luo kattavan katsauksen PSD2-direktiiviin sekä sen aiheuttamiin muutoksiin kuluttajalle ja kuluttajan on helppo lähteä etsimään lisätietoa PSD2-direktiivistä sen pohjalta.

9.3 Luotettavuuden arviointi

Reliabiliteetilla mitataan tutkimuksen luotettavuutta; miten luotettavasti sekä toistettavasti valittu tutkimusmenetelmä mittaa haluttua ilmiötä. Reliabiliteetin arvioinnin kannal-

ta on tärkeää, että tutkimusaineisto on tutkimuksen lukijan saatavilla. (Hiltunen 2009.) Tämän tutkimuksen jokainen lähde on listattu lähdeluetteloon, josta lukija voi halutesaan tarkistaa tiedon paikkansapitävyyden. Työssä käytetyt lähteet ovat täysin puolueettomia eivätkä perustu kenenkään henkilökohtaisiin mielipiteisiin, joten sekin lisää tämän tutkimuksen luotettavuutta.

Validiteetti kuvastaa tutkimuksen pätevyyttä; onko se perusteellisesti tehty ja ovatko saadut tulokset ja päätelmät valideja (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka). Suuri osa tutkimuksessa käytetyistä lähteistä on puolueettomien viranomaisten sekä Suomen ja Euroopan unionin lainsäädäntöelinten julkaisuja, minkä voidaan katsoa lisäävän tutkimuksen validiteettia. PSD2-direktiivin vaikutuksista on vielä vaikea tuottaa tarkkoja tuloksia, koska sen täytäntöönpano on vielä osittain kesken. Niinpä tässä tutkimuksessa esitetyjä johtopäätöksiä on vielä pidettävä oletuksina.

9.4 Lopuksi

Aiheen valinta oli ehdottomasti vaikein asia koko opinnäytetyöprosessissa. Aihe onneksi löytyi lopulta ja siitä löytyi kiinnostava näkökulma. Aihe osoittautui mielenkiintoiseksi sen ajankohtaisuuden vuoksi.

Aiheen löydyttyä kirjoittaminen tuntui aluksi haastavalta ja aiheen tuoreuden vuoksi luotettavien lähteiden löytäminen vaikutti hankalalta. Vauhtiin päästyäni kirjoittaminen eteni kuitenkin sujuvasti ja laadukkaita lähteitä löytyi koko ajan helpommin lisää.

Opinnäytetyön teossa opin luonnollisesti paljon PSD2-direktiivista ja sen aiheuttamista muutoksista myös itseäni koskien. Myöskään EU-lainsäädäntö ei ollut ennen työn kirjoittamista kovinkaan tuttua ja tuntui suoranaiselta lakiviidakolta, mutta työn edetessä asiat selkenivät mielessäni paljon.

PSD2-direktiivistä löytyy paljon aiheita jatkotutkimuksille. Sen jälkeen, kun asetus teknisistä sääteleyksistä koskien asiakkaan vahvaa tunnistamista ja turvallista kommunikointia on astunut voimaan 14.9.2019, voidaan alkaa tutkia direktiivin varsinaisia vaikutuksia ja millaisia muutoksia siitä on aiheutunut maksupalvelumarkkinoille. Aihetta voi tarkastella sekä kuluttajan, kauppiaan, kolmannen osapuolen maksupalveluntarjoajan että luottolaitosten näkökulmasta.

Lähteet

EUR-Lex 2016. Maksupalvelut EU:ssa. Tiivistelmä asiakirjasta: Direktiivi 2007/64/EY maksupalveluista EU:n sisämarkkinoilla. Päivitetty 24.5.2016. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:I33226&from=EN>. Luettu 21.10.2018.

EUR-Lex 2017. Maksupalveluja EU:ssa koskevat tarkistettut säännöt. Tiivistelmä asiakirjasta: Direktiivi (EU) 2015/2366 EU:n laajuisista maksupalveluista. Päivitetty 8.3.2017. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:2404020302_1&from=EN. Luettu 22.10.2018.

EUR-Lex 2018. Korttipohjaisista maksutapahtumista veloittavat hinnat. Tiivistelmä asiakirjasta: asetus (EU) 2015/751 korttipohjaisista maksutapahtumista veloittavista siirtohinnoista. Päivitetty 30.8.2018. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=LEGISSUM:24040603_1. Luettu 28.10.2018.

Euroopan komissio 2013. Commission staff working document. Impact assessment. Accompanying the document Proposal for a directive of the European parliament and of the Council on payment services in the internal market and amending Directives 2002/65/EC, 2013/36/UE and 2009/110/EC and repealing Directive 2007/64/EC and Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on interchange fees for card-based payment transactions. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:906ed6d3-f509-11e2-a22e-01aa75ed71a1.0001.04/DOC_1&format=PDF. Luettu 22.5.2018.

Euroopan komissio 2018a. Maksupalvelut: Edullisemmat, turvallisemmat ja innovatiivisemmat sähköiset maksut kuluttajien hyödyksi. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-141_fi.htm. Luettu 2.6.2018.

Euroopan komissio 2018b. Payment Services Directive: frequently asked questions. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5793_en.htm. Luettu 16.9.2018.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/64/EY, annettu 13 päivänä marraskuuta 2007, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32007L0064&from=EN>. Luettu 3.10.2018.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015L2366&from=fi>. Luettu 10.10.2018.

Euroopan unionin virallinen lehti 2014. Tiivistelmä komission päätöksestä, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan mukaisesta menettelystä (Asia AT.39398 Visa MIF). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0516\(01\)&from=FI](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014XC0516(01)&from=FI). Luettu 21.10.2018.

Finanssiala ry 2018. Kysymyksiä ja vastauksia toisesta maksupalveludirektiivistä (PSD2). Päivitetty 11.1.2018. [Http://www.finanssiala.fi/uutismajakka/Sivut/QA-Toinen-maksupalveludirektiivi.aspx](http://www.finanssiala.fi/uutismajakka/Sivut/QA-Toinen-maksupalveludirektiivi.aspx). Luettu 31.10.2018.

Finanssivalvonta 2014. Maksuvälineet. Päivitetty 18.3.2014. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Finanssialan_palveluita/Maksupalvelut/Maksuvälineet/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Finanssialan_palveluita/Maksupalvelut/Maksuvälineet/Pages/Default.aspx). Luettu 22.10.2018.

Finanssivalvonta 2015a. Maksupalvelut. Päivitetty 29.1.2015. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Finanssialan_palveluita/Maksupalvelut/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Finanssialan_palveluita/Maksupalvelut/Pages/Default.aspx). Luettu 8.4.2018.

Finanssivalvonta 2015b. Maksujenvälitys yhtenäisellä euromaksualueella (SEPA). Päivitetty 7.7.2015. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Finanssialan_palveluita/Maksupalvelut/Maksuvälineet/Pages/SEPA.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Finanssialan_palveluita/Maksupalvelut/Maksuvälineet/Pages/SEPA.aspx). Luettu 8.4.2018.

Finanssivalvonta 2015c. Pankki- ja rahoitusalan palveluntarjoajat. Päivitetty 19.11.2015. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Palveluntarjoajat/Pankkiala/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Palveluntarjoajat/Pankkiala/Pages/Default.aspx). Luettu 18.10.2018.

Finanssivalvonta 2017a. Tehtävät. Päivitetty 1.9.2017. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Tehtavat/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Tehtavat/Pages/Default.aspx). Luettu 19.10.2018.

Finanssivalvonta 2017b. Tietoa Finanssivalvonnasta. Päivitetty 3.4.2018. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Fiva/Pages/Default.aspx). Luettu 2.10.2018.

Finanssivalvonta 2018a. Kannanotto PSD2-siirtymäajan tilanteesta. Päivitetty 12.1.2018. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Kannanotot/Pages/01_2018.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Kannanotot/Pages/01_2018.aspx). Luettu 11.9.2018.

Finanssivalvonta 2018b. Kotimainen lainsäädäntö. Päivitetty 11.9.2018. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Lainsaadanto/Kotimainen/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Lainsaadanto/Kotimainen/Pages/Default.aspx). Luettu 18.10.2018.

Finanssivalvonta 2018c. Maksulaitosten ja sähkörahayhteisöjen toimiluvat ja rekisteröinnit. Päivitetty 2.10.2018. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Toimiluvat/maksulaitokset/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Toimiluvat/maksulaitokset/Pages/Default.aspx). Luettu 18.10.2018.

Finanssivalvonta 2018d. PSD-seurantaryhmä 3.5.2018. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/PSD2/Seurantaryhma/Documents/PSD2_seurantaryhma_20180503_esitys.pdf](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/PSD2/Seurantaryhma/Documents/PSD2_seurantaryhma_20180503_esitys.pdf). Luettu 10.10.2018.

Finanssivalvonta 2018e. Uusi maksupalveludirektiivi – Payment Services Directive, PSD 2. Päivitetty 17.4.2018. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/PSD2/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Saantely/Saantelyhankkeet/PSD2/Pages/Default.aspx). Luettu 8.4.2018.

Grym, Aleks, 2018. Ensimmäinen katsaus uudistetun maksupalveludirektiivin vaikutuksiin. Euro & talous 2/2018. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2018/2/ensimmainen-katsaus-uudistetun-maksupalveludirektiivin-vaikutuksiin/>. Luettu 21.10.2018.

Heikkinen, Päivi 2018. Lähimaksu korvaa pin-maksuja ja käteistä. Euro & talous. Päivitetty 25.9.2018. <https://www.eurojatalous.fi/fi/blogit/2018/lahimaksu-korvaa-pin-maksuja-ja-kateista/>. Luettu 21.10.2018.

Hiltunen, Leena 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Päivitetty 18.2.2009. http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf. Luettu 22.10.2018.

Kemppainen, Kari 2017. Maksaminen muuttuu reaaliaikaisemmaksi ja huomaamattommaksi. Euro & talous 2/2017. <https://www.eurojatalous.fi/fi/2017/2/maksaminen-muuttuu-reaaliaikaisemmaksi-ja-huomaamattommaksi/>. Luettu 21.10.2018.

Lainlaatijan EU-opas. Finlex. Kansallisten säädösten valmistelua koskevat ohjeet. <http://eu-opas.finlex.fi/1-eu-oikeus-osana-suomen-oikeusjarjestysta/1-3/>. Luettu 2.10.2018.

Jyväskylän yliopisto 2015. Laadullinen tutkimus. Päivitetty 23.4.2015. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>. Luettu 21.10.2018.

Maksupalvelulaki 30.4.2010/290.

Oikeusministeriö 2017. Maksupalvelulain uudistaminen. Oikeusministeriön julkaisu 6/2017. http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79322/OMML_16_2017_Maksupalvelulain_uudistaminen_164.pdf?sequence=3&isAllowed=y. Luettu 9.10.2018.

PwC 2017. PSD2 pähkinänkuoressa. Markkinat ja implementointiaikataulu. https://cdn2.hubspot.net/hubfs/2185773/Julkaisut/PSD2_liite1_markkinat_ja_implementointiaikataulu.pdf. Luettu 21.10.2018.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna. KvaliMOTV. Validiteetti. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_3_1.html. Luettu 21.10.2018.

Suomen Pankki. Maksujärjestelmät. <https://www.suomenpankki.fi/fi/raha-ja-maksaminen/maksujarjestelmat/>. Luettu 8.4.2018.

Tilastokeskus 2017. Digitalisaatio ja BKT – Miten digitalisaatio näkyy taloustilastoissa. https://www.tilastokeskus.fi/static/media/uploads/tup/kantilinpito/digitalisaatio_bkt.pdf. Luettu 22.10.2018.

Tirkkonen, Jenna 2018. Uusi maksupalveludirektiivi tuo uusia mahdollisuuksia palvelutarjoajille. Tilisanomat. Päivitetty 18.10.2018. <https://tilisanomat.fi/yritysjuridiikka/uusi-maksupalveludirektiivi>. Luettu 19.10.2018.

Valtiovarainministeriö. Maksujärjestelmät. [Http://vm.fi/maksujarjestelmat](http://vm.fi/maksujarjestelmat). Luettu 8.4.2018.

Viljanen, Miina 2017. Apple Pay on esimakua maksamisen vallankumouksesta, joka koittaa vuodenvaihteessa. Kauppalehti. Päivitetty 24.10.2017. [Https://www.kauppalehti.fi/uutiset/apple-pay-on-esimakua-maksamisen-vallankumouksesta-joka-koittaa-vuodenvaihteessa/68b0ce9f-c5cc-3197-b80a-aa94e56734b8](https://www.kauppalehti.fi/uutiset/apple-pay-on-esimakua-maksamisen-vallankumouksesta-joka-koittaa-vuodenvaihteessa/68b0ce9f-c5cc-3197-b80a-aa94e56734b8). Luettu 19.10.2018.